

Izložba *Udžbenik – za one koji žele znati više*

Izložbom i katalogom *Udžbenik – za one koji žele znati više* predstavljamo, u *Školici za 5*, galeriji Hrvatskoga školskog muzeja, odabrane predmete iz Zbirke udžbenika i priručnika, predstavljajući tak njezin mali dio.

Kratkim povijesnim pregledom predstavljamo prve udžbenike (početnice), čitanke enciklopedijskog tipa, udžbenike na latinskom jeziku, dvojezične (na njemačkom i hrvatskom jeziku), a pregledom propisa zaključujemo da je odobravanje udžbenika u pravilu bilo u ingerenciji države. Progovaramo o tome što je udžbenik i koji su udžbenici bili sinonimima za neki nastavni predmet. Pokazujemo kako su udžbenici svjedoci „nestalih“ nastavnih predmeta i ukazujemo na *put* udžbenika od „samo sadržaja“ (koji je imao prenijeti) do privlačnog, šarenog i dizajniranog čiji je sadržaj dopunjen didaktičko-metodičkim instrumentarijem.

Zbirka udžbenika i priručnika Hrvatskog školskog muzeja, jedina takva u Hrvatskoj, u jedinom specijaliziranom povijesnom muzeju za područje školstva u Hrvatskoj, iz dana u dan, u nepune 123 godine postojanja Muzeja, utvrđuje svoju referentnu poziciju u istraživanjima kako problematike udžbenika i priručnika kao temeljne školske knjige tako i šire, u istraživanjima povijesti obrazovanja i školstva i školovanja na prostorima današnje Hrvatske. U fondu Zbirke čuva se otprilike 15.600 komada udžbenika i priručnika dostupnih istraživačima na uvid.

Iako je tijekom vremena bilo pokušaja da se udžbenik odbaci kao nastavno sredstvo odnosno učilo, da se njegova pozicija marginalizira na jedno, nikako središnje i najvažnije, učilo, da učenici sami sastavljaju udžbenike i uz sve pozitivne *posljedice* razvitka i napretka, dostupnost informacija i znanja u digitalnom ili virtualnom obliku, udžbenik, tiskana knjiga, i dalje ostaje među osnovnim, usudit ćemo se reći i nezamjenjivim, čimbenicima nastavnoga procesa.

Branka Manin, viša kustosica Hrvatskog školskog muzeja

